

10e Predikatie over Johannes 19:38a, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 27 februari 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 118:13 en 14.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:38-42 en 20:1-10.

Gebod:

Doe ons, Heere, door Uw genade naderen tot U met een hongerend en dorstig hart naar U. Gij hebt ons welgedaan en ons nog geschonken vele, vele zegeningen. Laat het door ons worden opgemerkt, en geef dat de blijken van Uw goedheid ons mogen leiden tot bekering. Treed in het gericht met ons niet, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.

En nu zijn we weer aan deze plaats vergaderd. Laat in ons gevonden worden de drang naar U, die ook in het hart was van Maria Magdalena, wier troost in leven en in sterven Gij geworden waart.

Geef ons te spreken wat waarachtig is, strekt tot verheerlijking van U en dient tot behoud van ons naar ziel en lichaam. Is er nog iets anders dat behoudt dan Uw Woord, aangenomen door het hart? Is er nog iemand anders die ons redden kan te allen tijde, ook in een bang uur? Gij alleen zijt God en niemand meer.

Wil ons dan in de Waarheid leiden en onszelf doen kennen, en ook U, opdat we ons niet mogen vergissen, een verkeerde stap niet houden voor een beweging in de goede richting. Laat ons hebben afgelaten en laat ons aflaten van onszelf, en doe ons wandelen in het midden van de paden des rechts.

Gedenk zieken, rouwdragenden, verpleegden, allen die in bijzondere moeilijkheden zijn, en leer de tijd des levens kostelijk achten. Bij ieder komt vroeg of laat de dood door de vensters, en het was de belijdenis van de dichter dat wij daar heenvliegen, en dat het leven snel wordt afgesneden.

Wil Uw Kerk onderhouden over de ganse wereld, en haar in de ganse wereld uitbreiden. Wil degenen die ertoe behoren, versterken in het allerheiligst geloof, en doe deze met vreugde en blijdschap, met zelfverloochening en aanbidding, de weg Uwer geboden lopen.

Erbarm U over ons volk, de regering, de koninklijke familie. Erbarm U over de volkeren in het algemeen. Gedenk hen op wier schouders een zware last ligt en die een grote verantwoordelijkheid hebben. Leer hen wat ze te doen hebben, doen met U.

Amen.

Gezongen: Psalm 1:1 en 2.

“En daarna Jozef van Arimathéa...”, zo vinden we in het begin van het 38e vers van Johannes 19. We hebben al een paar malen uw aandacht voor deze woorden mogen vragen, en ook vanmorgen wensen wij erbij stil te staan.

“En daarna Jozef van Arimathéa...”.

Lukas zegt in de parallelle plaats dat deze Jozef van Arimathéa een goed mens was, en ook dat hij rechtvaardig was. Jozef van Arimathéa was een goed mens. Wat wil dit zeggen? Als de rijke jongeling de Heere Jezus begroet met de woorden: “Goede Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven beërve?” (Matth. 19:16, Mark. 10:17), dan moet hij van de Heere Jezus horen: “Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan Eén, namelijk God” (Matth. 19:17, Mark. 10:18). De apostel Paulus zegt ons in zijn bekende en beroemde brief aan de Romeinen, dat niemand goed doet, ook niet tot één toe (Rom. 3:12). Wij, volgens onze belijdenis, denken daar ook zo over. We zeggen in onze catechismus dat wij “onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad” (vr. 8).

Wanneer iemand door God is begenadigd, dat is, van Hem ontvangen heeft de vergeving van zijn zonden en een recht op het tijdelijke, geestelijke en eeuwige leven, wat is hij dan geworden voor God? Een goddeloze, wederom volgens de woorden van de apostel Paulus in de brief aan de Romeinen: “Die den goddeloze rechtvaardigt”, om niet (Rom. 4:5). Heeft een mens aan het Evangelie iets wanneer hij geen zondaar geworden is, wanneer hij niet geworden is de voornaamste van alle zondaren? Hoe komt het dat zo weinige mensen het Evangelie verstaan? Ze hebben niet geleerd zichzelf te kennen door de Wet, want de Wet is onze tuchtmeester tot Christus (Gal. 3:24).

God heeft ons goed gemaakt. Hij is goed, en alleen wat goed is, komt van Zijn hand. Hij is de Vader der lichten, van Wie alle goede gaven en volmaakte giften zijn afdalende, schrijft Jakobus godvruchtig (hfdst. 1:17). Aan het eind van Genesis 1 vinden we: “En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed” (vs. 31). Goed was toen de mens, en goed was alles.

Maar de mens is niet goed gebleven. Hij heeft zich onttrokken. Hij heeft zich onttrokken aan zijn Schepper. Hij wilde het anders: zelf uitmaken wat goed en niet goed was. Tenslotte, hij wilde God weg hebben en zocht zichzelf voor God te verklaren. Hiermee overtrad hij het gebod moedwillig en vrijwillig, teneinde iets anders te kunnen bereiken dan hetgeen God voor hem had bestemd en weggelegd.

Hij verloor zijn sieraad. Wat is dat? Weet u wat 's mensen sieraad is? Niet zijn mooie kleren, niet zijn opgemaakt gezicht. Het sieraad van de mens is het beeld Gods. Een mens in wie het herstel hiervan begonnen is, is een goed mens, is een schoon mens. En mist hij deze zaken, dan is hij een onreine. “Allen hebben gezondigd”, zo schrijft Paulus in Romeinen 3, “en derven de heerlijkheid Gods” (vs. 23), dat is: de goedkeuring Gods.

Kan een mens zich veranderen? Kan hij het beter maken dan het is? Niet te haastig zijn met uw antwoord! Er is nogal wat nodig om het rechte antwoord op deze vraag te hebben. Bijvoorbeeld, gij kunt op deze vraag niet antwoorden als gij uw uiterste best niet gedaan hebt om beter te worden, om het te veranderen. Het is anders maar een praatje, al wat u daarop zegt. Of u nog zegt: “Nee, nee, een mens kan zich niet veranderen, nee”, of dat u ten antwoord geeft: “Ja, als hij eropuit is, dan kan hij wel anders worden”, het heeft de geringste betekenis niet. U zegt maar wat, en u gelooft zelf niet eens wat u zegt. Hij moet zijn uiterste best gedaan hebben om anders te worden, zoals ik vroeger wel eens gezegd heb: men moet in een protestants klooster gegaan zijn, dat wil zeggen, achter de woestijn, dat wil zeggen, in de eenzaamheid. Maar het is waar, als u zegt: “Nee, een mens kan zich niet beter maken”, het is waar.

Een kleine honderd jaar geleden gaf men op deze vraag een bevestigend antwoord. In mijn jeugd deed men dat ook nog. En ik zeg helemaal niet dat men dit nu niet meer doet, maar men is toch wel een weinig ontuchtigd geworden. Dat voelt iedereen wel, en dat wordt ook algemeen erkend. Men is ontuchtigd geworden. Men geeft toe dat die zich een kleine honderd jaar geleden zo uitspraken, zich vergist hebben.

Ach, men vergist zich altijd als het gaat over de hoogste goederen. Waarom vergist men zich altijd als het gaat over de hoogste goederen? Wat is de oorzaak ervan? Men kent God niet en men kent zichzelf niet. Waar deze tweërlei kennis, de kennis van God en de zelfkennis niet worden gevonden, daar weet een mens nooit met zekerheid of hij een stap naar links of een stap naar rechts moet doen. Nog eens, als het gaat over de hoogste goederen.

Denk over deze dingen na. Neem ze niet aan zonder erover nagedacht te hebben. Verwerp ze niet zonder erover nagedacht te hebben. Ze zijn het werkelijk waard dat gij erover nadent. Want tenslotte zijn het toch deze dingen waar de mensheid alle eeuwen door haar krachten op beproefd heeft. “Wat is het geheim van het leven, wat is er de oorsprong van, en wat is er het oogmerk van? Waarvandaan ben ik, en waartoe leef ik, en waar ga ik heen?” Dat zijn toch de vragen! Wat betekent de vraag wat men eten of wat men drinken zal vergeleken bij deze levensvragen?

Nee, men kan zich niet verbeteren. Hiermee wil ik niet zeggen dat door opvoeding en door onderwijs niet wat te bereiken zou wezen. Want dit zijn goederen van de algemene genade Gods. Ze mogen niet veronachtzaamd noch verwaarloosd worden. Maar wat een mens is wanneer hij geboren wordt, dat blijft hij in de grond. En er is niemand die zichzelf oplettend heeft waargenomen, en heeft nagegaan wat er in zijn kinderen openbaar wordt, of hij weet het: hij is en hij blijft in de grond wat hij is. En wat is hij? Zie maar of u het antwoord gevonden hebt. Maar het antwoord is: een vijand van God en zijn naaste! En wilt u de moeite nemen om het na te gaan, dan is er zoveel inzicht en verstand niet nodig om tot deze conclusie te komen.

Eén is er goed: Jezus Christus, de Rechtvaardige. “Wie van u overtuigt Mij van zonde?” (Joh. 8:46). Dat kan ik niet roepen, u ook niet, geen mens. “Wie van u over-

tuigt Mij van zonde?” – Hij heeft het geroepen. Hij was zondeloos. Hij was zonder zonde. En als nu een mens met Hem verenigd is, dan is hij ook goed, volmaakt, volmaakt goed. De apostel Paulus schrijft in zijn brief aan die van Kolosse: “Gij zijt in Hem volmaakt” (Kol. 2:10).

Hoe komt een mens in Christus? Dat is de grote vraag. Men moet maar niet zomaar iets zeggen over het geloof of over andere dingen. Men moet de dingen weten, *weten!* Als ik u iets zeg over deze dingen, dan moet ik bereid zijn om ervoor te sterven. Heb ik deze bereidheid niet, dan hoor ik hier niet. Wanneer u over de eeuwige dingen spreekt, dan moet u dezelfde bereidheid hebben, hetzij u het een of ander bevestigt, hetzij u het een of ander tegenspreekt. Ge moet bereid zijn om ervoor te sterven, anders zijt u niet waard dat u leeft. Dan zijt ge een onbetekenend mens in betrekking tot de eeuwige dingen, niet waard om ook voor een seconde aangehoord te worden; behalve dan dat men, wanneer men u aanhoort, bij vernieuwing ziet hoever een mens het gebracht heeft in zijn val.

Wanneer men zijn zonden kent, belijdt en betreurt, wanneer men iemand is als de verloren zoon uit de bekende gelijkenis (er staat van hem dat hij tot zichzelf kwam), als een mens tot zichzelf komt – wanneer is dat met u gebeurd? wanneer is u tot uzelf gekomen? of geen tijd gehad? hebt u geen tijd gehad? er komt tijd voor, als het dan maar niet te laat is – als een mens zijn zonden heeft leren kennen in het licht van de Wet, van de rechtvaardigheid en van de goedheid Gods, van de heiligheid en van de genade Gods, als een mens zich verootmoedigd heeft, als hij voor God een nederig mens geworden is, als hij de gestalte heeft die David had toen hij tot zijn vrouw Michal sprak: “Ik zal mij nog dieper vernederen dan alzo” (2 Sam. 6:22), wanneer een mens God rechtvaardigt en zichzelf veroordeelt, met zijn hart bekent dat God hem geen onrecht doet, nooit heeft gedaan en nimmer kan doen, omdat hij altijd zich meer schuldig gemaakt heeft dan zijn straffen zouden uitwijzen, wanneer een mens belijdt dat hij alle genade verzondigd heeft – de hoofdman over honderd uit Mattheüs 8 riep: “Ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen” (vs. 8) – wanneer Christus tot hem gekomen is, en hij Hem vrije toegang verleend heeft, en hem door de Heilige Geest geleerd is tot Christus te komen, en hij zich door het geloof in Christus bekeerd heeft tot God (op laatstgenoemde zaken kom ik nog terug), dan is deze mens in Christus gekomen.

De hoofdman over honderd achtte zich niet waardig dat Christus onder zijn dak zou inkomen. Wat dunkt u, als Christus straks eens voor uw deur stond – veronderstel dat dit mogelijk was; het is iets ongerijms – als Christus straks eens voor uw deur stond, zoudt ge Hem binnenlaten?

Ik heb het niet gelezen, maar iemand moet eens het volgende geschreven hebben. Ergens in de wereld werd in een roomse kerk een dienst gehouden. Plotseling komt er onder de menigte die voor de kerk stond, iets geheimzinnigs, iets ontroerends. Ten slotte komt de bisschop, die de dienst zal celebreren, naar buiten op het bordes van de kerk, en vraagt wat er toch gaande is. “Jezus is daar”, roept de menigte. De bisschop

gaat tot Jezus. Er ontstaat een gesprek. En dit gesprek loopt zó af, dat de bisschop vraagt wat Jezus eigenlijk kwam doen. Maar Jezus zwijgt. En de bisschop gaat door, en ten slotte zegt de bisschop: “Wij hebben U hier niet nodig. Wij hebben de kerk en we hebben de mysteriën, de mis en allerlei andere zaken, en daaraan hebben wij genoeg.” En het volk, dat in het begin zo opgewonden en opgetogen was over de aanwezigheid van de Heere Jezus, eindigde met Christus opnieuw te kruisigen.

Nu laat ik dit verhaal voor hetgeen het is, maar het is het verhaal van mijn eigen hart. En hierom deed ik de vraag: als Christus straks eens voor uw deur bleek te staan, wat zoudt ge doen, zoudt ge Hem binnenlaten? “O”, zou de godsdienstige menigte zeggen, “ik zou geen ogenblik dralen, ik zou voor Hem neervallen, ik zou Hem bidden om binnen te komen”. Juist, dat zijn de gedachten van de mens die vroom wil wezen, maar het niet is. We zouden Christus behandelen zoals Hij vele eeuwen geleden behandeld is in het land Israël.

Zoals reeds gezegd, een mens is in Christus, als hij bekent alle genade verzondigd te hebben. En nog eens het woord van de hoofdman: “Ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen; maar spreek alleenlijk een woord” (Matth. 8:8).

Een mens is in Christus, wanneer Christus tot hem gekomen is, niet aan de deur van zijn huis, maar aan de deur van zijn hart, en niet gewacht heeft tot deze deur voor Hem geopend werd, want dan zou Hij vruchteloos hebben moeten wachten – zoals al gebleken is uit hetgeen ik gezegd heb – maar om Zelf, *om Zelf* de deur te openen. Een mens is in Christus, als hij dáár Christus vrije toegang verleend heeft om bezit te nemen van zijn hart.

Een mens is in Christus, wanneer Hem door de Heilige Geest geleerd is om tot Christus te komen. Algemene godsdienst van alle tijden en ook van deze tijd roept maar: “Geloof, geloof, Christus, Christus dit, enzovoort; geloof, en: alleen met Christus kan de wereld nog behouden worden”. Geloof ze niet! Het is alles leugen en bedrog. De grote vragen worden niet onder de ogen gezien.

En wat betekent nu onze vrede en ons geluk als de grote vragen niet voor ons zijn opgelost? Begrijp mij goed: dat de mensheid in haar geheel, met een enkele uitzondering, niet begrijpt wat ik zeg, dat versta ik. Want ik moet u zeggen dat ik het ook nooit begrepen heb. Maar dat wil nog niet zeggen dat het niet waar is. En in ieder geval wordt er zoveel wel van begrepen, dat men kan weten dat het bij hemzelf niet in orde is en dat hem dat zou moeten bewegen om met de allergrootste ernst de dingen van het Koninkrijk Gods, de dingen die hem gezegd worden, te overdenken en diep in te denken.

Een mens is in Christus, wanneer hij zich door het geloof in Christus bekeerd heeft tot God. Dan is hij goed, als hij in Christus is. Als hij in Christus is, dan heeft hij de Wet volbracht en de straf der zonde gedragen, niet in en door zichzelf, maar in en door Jezus Christus. En het herstel van het verloren Godsbeeld is in hem begonnen.

Gezongen: Psalm 1:3 en 4.

Er zijn mensen die uitblinken. Zulken zijn er altijd geweest. Ze zijn vriendelijk. Men kan wat van hen gedaan krijgen. Ze zijn hulpvaardig. Ze zijn eerlijk, oprecht. Ze liegen niet. Ze liegen nooit, gaan niet om met draaierijen. En onder dezen zijn er die de mensheid uitnemende diensten bewezen hebben, ja, die zich voor hun naaste hebben opgeofferd. “Want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven” (Rom. 5:7). Maar dan is men nog geen christen! Dan kan men onder de mensen doorgaan voor een goed mens, voor iemand die veel gepresteerd heeft, voor een rechtvaardig mens, voor een behulpzaam mens, voor een aantrekkelijk mens, enzovoort, maar een christen is men dan nog niet.

Een christen is men als men in Christus is. Jozef van Arimathéa was zo iemand. Hij had de Persoon en de Naam en de zaak en de ere van Christus verkoren. Als een andere Mozes had hij de smaadheid van Christus meerdere rijkdom geacht dan de schatten van deze wereld (Hebr. 11:26). Hij had zichzelf gesteld in de dienst van Jezus. Het graf, dat hij voor zich en voor zijn familie bestemd had, stond hij af om Jezus daarin te kunnen begraven. En dit heeft hij gedaan, toen allen – op een hoge uitzondering na – de zaak van Christus óf afvallig waren geworden, óf nooit hadden aanvaard. Hij heeft dit gedaan in gevaar, in groot gevaar. Want wij weten wat er gebeurt wanneer een gedeformeerde kerk – een kerk dus die haar vorm, haar goede vorm, heeft verlaten – te maken krijgt met een van haar dienaren of van haar leden die opkomt voor de zaak van Jezus. Ze hadden alrede een besluit genomen – deze ellendige kerkenraad, droevige kerkenraad; deze ellendige, droevige kerk – ze hadden alrede een besluit gemaakt om zo een uit de synagoge te werpen, Johannes 9 (vs. 22).

Jozef van Arimathéa was goed naar Goddelijke maatstaf, en hij was ook goed naar menselijke maatstaf, want hij deed geen kwaad aan zijn naaste, maar hij was goed voor zijn naaste.

Dat de tijd waarin wij leven hoogst ernstig is, hoef ik u niet te zeggen. Dat weet en voelt en erkent ieder mens. Ik zeg niet dat de vraagstukken rondom Formosa* zullen leiden tot een oorlog. Maar de oorlog blijft dreigen. En breekt hij niet spoedig uit, dan zal hij lang blijven dreigen, lang, zeer lang. En het zal tenslotte van God afhangen of hij komt, dan of zijn verwoesting uitgesteld wordt. Maar iedereen is het erover eens dat, kwam hij, de mensheid in haar geheel zou vernietigd worden.

En hoe staat u nu tegenover alle mogelijke gevallen? Geef hier eens een antwoord op. Ik vraag niet of u bekeerd of onbekeerd zijt. Er zijn meer bekeringen in schijn dan in waarheid. Ik vraag iets waarvan u voelt: ja, dát moet ik kunnen beantwoorden. Mijn vraag is hoe u staat tegenover alle mogelijke gevallen, ook tegenover het erge van een nieuwe en alles te gronde richtende oorlog. Hebt u een antwoord op deze vraag? Kunt

u deze vraag onder ogen zien? Daar hangt het vanaf. U moet deze vraag onder ogen kunnen zien, en kunnen zeggen: “Er is diep in mijn hart de overtuiging gewerkt door God dat alle dingen mij medewerken ten goede”. Is dat uw antwoord? Is het zo niet, dan zou er met u wat gebeuren als het eens kwam. En u zoudt zeker niet de overtuiging hebben die de Kerk in haar hart heeft, wanneer ze een lied zingt dat u goed kent: “In de grootste smarten, blijven onze harten, in den HEER’ gerust” (Ps. 33:10). Maar u móét dit antwoord hebben, en anders bent u zonder kracht, dat wil zeggen, u hebt geen toevlucht in God.

Ach, mijn beste vrienden, laat het toch anders worden als het nog niet goed is. Daar geeft God u nog de tijd voor. Ge hebt een normaal verstand, ge hebt een oordeel, ge kunt lezen en schrijven, ge hebt voedsel en dekfel, ge hebt al wat u nodig hebt, en veel meer waarschijnlijk. Zou u zich nu laten ophouden door zichtbare en tastbare dingen, terwijl gij van alles voldoende hebt? Vergeet niet het woord van Christus: “Eén ding is nodig; en Maria heeft het goede deel gekozen” (Luk. 10:42).

U gelooft toch zeker niet dat Maria daar spijt van gehad heeft? U gelooft toch niet dat Jozef van Arimathéa spijt gehad heeft? Maar u gelooft wel dat Judas spijt gehad heeft. “Ja”, zult u misschien denken, “maar Judas, Judas, daar wens ik nu nog niet mee vergeleken te worden”. Neem dan Saul! Nee, deze soort mensen, alle mensen buiten Christus, zullen spijt hebben van alles. En dan te laat, dán te laat.

Die het goede gezocht hebben, Christus, die niet konden rusten in hun leven voordat ze met Christus verenigd waren, en goed waren in Christus – slecht buiten Christus, maar goed in Hem – deze mensen hebben nooit spijt gekregen. Ze hebben berouw gehad, terwijl ze hier waren, dat ze het niet vroeger gedaan hadden, dat ze zoveel tijd hadden laten verloren gaan met onnutte dingen te zoeken – nu spreek ik nog niet eens van de zonde, ofschoon daar ook over gesproken zou kunnen worden – tijd hebben laten verloren gaan met onnutte dingen, in hun jeugd, toen ze ouder werden, in hun mannelijke leeftijd. Daarvan hebben ze berouw gehad, en ze hebben gezocht een vriendschappelijke omgang te mogen hebben met de Heere, zonder het ontzag voor God te verliezen, een vriendschappelijke omgang. Want alleen in dit geval hebben we troost en blijdschap en sterkte. Alleen in dit geval mogen we zeggen: “Het leven is goed, het leven uit God en door God en tot Hem”. En dan zijn alle dingen goed. “God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed” (Gen. 1:31). In het hart van een begenadigde is er niet één aanmerking; noch op God, noch op de omstandigheden, noch op de naaste één aanmerking.

Amen.

Gebed:

Heere, we hebben een ogenblik hier mogen verkeren. Door niets werden we gehinderd. Gij wilde het Woord enigszins openen, en gawe en vrijmoedigheid schenken om het te openen en geopend voor te stellen, ofschoon aan dit alles de zonde wel

* Het huidige Taiwan, door communistisch China bedreigd.

kleeft. Doe er ons U voor danken, en wil wat er gepredikt is ons doen zijn tot voordeel, tijdelijk voordeel, eeuwig voordeel, geestelijk, stoffelijk voordeel, indien dit alles en voor zover dit alles voor ons goed mocht wezen. Want de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte voor het tegenwoordige en voor het toekomstige leven. En Gij geeft ons alle dingen rijkelijk opdat we ervan zouden genieten. Ge zoudt ons nog wel veel meer willen geven, als we het maar konden dragen.

Heere, leer ons. Geef ons een vertrouwelijke kennis van U, een zoeken van U, leunen op U, volgen van U. En maak ons bekwaam en gewillig om, evenals aangehaalde voorbeelden, goed van U te spreken, goed, tot onze naaste en tot onszelf.

Laat ons een hart hebben dat de naaste het goede gunt, dat graag van de naaste goed spreekt, dat een afkeer heeft van laster en leugen. Doe ons de dingen overdenken, diep overdenken, steeds overdenken. Laat ons vinden dat de wereld de moeite niet waard is om bij haar stil te staan, behalve dan wat betreft de plicht die we in deze wereld te vervullen hebben. Laat ons onze gedachten vergaderen voor U en voor onze vrede.

Vergeef ons het onze. Verlos er ons van zoveel als dit mogelijk is, en geleid ons en beveilig ons op de weg, vandaag, nu, en de gehele week.

Amen.

Gezongen: Psalm 143:10, 11 en 12.

11e Predikatie over Johannes 19:38a, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 6 maart 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 19:5 en 6.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 3:21-31.

Gebet:

Heere, hadden we toch eens een oog en een hart voor Uw liefde. Waarom zijn deze dingen tot ons gekomen? Was het omdat er door ons om gevraagd was? Neen, we zijn zó ver weggezonden dat we niet eens weten wat goed is, laat staan dat we het zouden begeren. Het verderf van onze natuur, van ons hart, van ons karakter, het is niet uit te spreken! Ach, doe ons door Uw genade nog acht geven op wat U ons schenkt, door Uw Woord, door zoveel andere dingen, met name ook door de prediking. Het zou toch heel erg zijn wanneer al deze uitingen Uwer goedheid en genade tegen ons moesten blijven getuigen. Ze getuigen ook tegen degenen die door U wijs werden gemaakt tot zaligheid. Maar hun wordt dit vergeven. En wanneer we vergeving van zonden hebben, hebben we uitzicht, uitzicht in dit moeilijke leven, uitzicht op een goede eeuwigheid.

Gij hebt ons bewaard, zodat we zijn die we zijn, en dat nog alles is zoals het is. Laat Uw goedheid ons tot bekering leiden, en wil met ons niet in het gericht treden. We zouden niet bestaan, geen ogenblik.

Gedenk ons in deze morgen, en schenk ons wat we behoeven, niet om iets moois te zeggen, maar om te prediken het Evangelie, waaraan we allen zo'n behoefte hebben, al weten we ook niet wat voor ieder noodzakelijk is, volstrekt noodzakelijk, al wordt het niet ingezien. En dat het nog eens erkend, gekend en gezocht worden mocht.

Wil Uw Gemeente zegenen met versterking in het allerheiligst geloof, en met nieuwe, dagelijkse bekering. Wil U ontfermen over zieken, rouwdragenden, verpleegden, over degenen die ernstig ziek zijn. En leer nog menigeen, zijnde aan deze zijde van het graf, U zoeken en U vinden.

Ontferm U over land en volk. Gedenk de volkeren. Heere, zo mogelijk, laat de ineenstorting niet komen.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:1 en 2.

Wat hebben we deze versjes toch al dikwijls gezongen, zonder acht te geven op de inhoud. We kenden ze, we behoeften niet in ons boekje te zien, en het ging alles als van een leien dakje. Maar we hadden er niets aan. We verstonden ze niet, en we hadden er ook geen leed van dat we ze niet verstonden. We werden niet getroffen door de schoonheid. Nee, het bleef alles bij het oude. Maar dit moet niet zo wezen. Want er is toch een optekening van. We zullen toch eenmaal rekenschap ervan moeten geven; veel minder van onze val dan van de manier waarop we gezongen hebben, en de prediking hebben bijgewoond, en in de Bijbel hebben gelezen. Want het komt alles aan op het geloof, op het waarachtig geloof. Waar dit is, daar is het in de grond goed, en waar dit niet is, daar is niets dan schuld en zonde en ellende.

Het worde anders, het worde beter. We zijn nu nog aan deze zijde van het graf, maar straks aan de andere zijde. We worden dan niet meer gewaarschuwd, er wordt niet meer voor ons gebeden, er is geen hulp meer besteld bij een Held. Niets, niets, voorbij! En zoals de boom valt blijft hij liggen (Pred. 11:3). De naar het noorden gevallen boom blijft in het noorden, en de naar het zuiden gevallen boom blijft in het zuiden – beslist, alles beslist, beslist voor een nimmer eindigende, ontzaglijke eeuwigheid.

We vragen uw aandacht voor de woorden waarover we al verscheidene malen hebben mogen spreken, Johannes 19, het 38e vers:

“En daarna Jozef van Arimathéa...”

De evangelist Lukas zegt dat Jozef van Arimathéa een goed mens was (Luk. 23:50). En hetzelfde getuigt hij van Barnabas, een vriend en medewerker van de apostel Paulus, Handelingen 11, vers 24. Maar Lukas noemt Jozef van Arimathéa ook een rechtvaardig mens. En nu kwam het me niet ongepast voor om hiér nu eens een ogenblikje bij stil te staan.

Een *rechtvaardig* mens. De apostel Paulus schrijft in Romeinen 3, het 10e vers: “Er is niemand rechtvaardig, ook niet één”. Hoe moeten we dit verstaan? Was er verschil tussen Paulus en Lukas? Had ieder zijn eigen kijk op de dingen van het koninkrijk Gods? Waren ze verschillend onderwezen? Neen, ze waren beiden onderricht door de Heere. En dit onderricht is niet ja en nee, het sticht geen verwarring, het is absoluut; het is het ene of het andere: het is goed of het is niet goed.

De Heilige Geest is de Leraar, en Hij vergist Zich niet. De leugen is Hem een gruwel, de Waarheid verstaat Hij, Hij neemt het uit Hem, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is (Joh. 14:6), kortom, vergissing, dwaling zijn hier buitengesloten. Daarom schrijft ook de apostel Paulus in de brief aan de Efeziërs dat het is: één geloof, één God en Vader van allen (hfdst. 4:5-6). Als alle begenadigden hun hart konden openen, erin konden laten lezen, dan zou men in dat hart geschreven vinden het antwoord op de drie bekende vragen: “hoe groot mijn zonden en ellende zijn, hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost worde, en hoe ik Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn” (Heid. Cat. vr. 2). En als het anders was, dan sloegen we de Bijbel dicht, we gingen heen, en ik zou juist nog even de tijd hebben om te zeggen: wij weten het niet, en wij zullen het nooit weten.

Maar hoe is het dan? Geliefden, er is niemand rechtvaardig in zichzelf. Dit poneert al, stelt al vast, roept al uit, de noodzakelijkheid voor ieder mens van de rechtvaardigmaking door God. Als het in mij niet is, waar moet ik het dan zoeken? Dan moet ik het zoeken in God.

Wij hebben het gehad. Het beeld waarnaar wij zijn geschapen bestaat in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Er is niemand, zoals we in Adam begrepen zijn, aan wie het oorspronkelijk aan gerechtigheid heeft ontbroken, want de ganse mensheid was in Adam bekleed met gerechtigheid. Dat zijn we kwijt. Door de zonde hebben we het verloren, en in plaats van rechtvaardigen zijn wij goddeloze mensen. En zo moeten we ook onszelf leren kennen voordat we heengaan. Elke poging om onszelf nog staande te houden, moet nagelaten worden. We moeten voor God in de schuld vallen, en in Zijn tegenwoordigheid erkennen dat we gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven. Mogen we dit doen – en het is een grote genade om dit te doen – dan komt alles naar ons toe. Verstaat u dat wel? Wederom zegt de apostel Paulus: “Die niet werkt” (Rom. 4:5). Die niet werkt – zo zeg ik: dan komt alles naar ons toe, omdat God in Zijn genade naar ons toekomt in Christus Jezus. En als dat gebeurt, dan kunnen we veilig zeggen dat alles naar ons toekomt, want de Heere brengt alles mee. En dit veroorzaakt aan onze kant aanroeping van de Naam des Heeren. Let vooral op de

korte, maar schone bladvulling van de Mededelingen van de maand maart.*

Als God tot ons gekomen is, bidden we, hebben we een toegang tot Hem, vinden we bij Hem alles, voor de tijd, voor de eeuwigheid. En daarom zegt de dichter van de 36e Psalm: “Hoe dierbaar is uw goedertierenheid, o God! Dies” – let vooral op dit woordje “dies”** – “Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen” (vs. 8).

Als een mens bekennt, maar dan niets achterhoudt – wanneer men iets achterhoudt, dan bekennt men niet – wanneer men bekennt en niets achterhoudt, dan is het vlak tussen God en ons, zoals u dat wel vinden kunt in menige Psalm, en ook in de brieven van Johannes, dan is het vlak tussen God en ons, en dan heeft de Heere een weg om met het Zijne tot ons te komen.

Hoe komt het dat begenadigde mensen – die zal ik nu maar alleen noemen – dat begenadigde mensen zo weinig ervaren worden, en daardoor zo onbelangrijk zijn, en niet in staat om een gesprek te voeren met een behoorlijke inhoud? Hoe komt dat? Hebt u over deze vraag wel eens nagedacht? Wat is de oorzaak? De oorzaak is: omdat het dikwijls niet vlak ligt tussen God en hen. Want als het vlak ligt, dan wordt ook de Bijbel geopend. Dan wordt de ziel werkzaam, werkzaam ook in het zich herinneren van wat er zoal in het leven heeft plaatsgehad, en van wat men gehoord heeft, en ook van wat men gezegd en gedaan heeft. En dan wordt het alles tot lering. Ik mag u verzekeren dat uw pen of potlood het dan niet kan bijhouden, zoveel leringen komen dan tot u. Maar het hart is niet ledig, en daarom komt er zo weinig. En omdat een mens toch bezig moet zijn, praat hij zoveel, heeft hij zoveel te zeggen, terwijl hij niets te zeggen heeft. Want alleen wat tot ons komt in het vlakke veld, dat is waardig uitgesproken te worden. Dat zijn de kleinodiën. En daarom nam Maria maar liever plaats aan de voeten van Jezus. Is het niet waar? Is het niet alles waar? Laat ons dan door de genade des hemels ernaar hongeren.

Dus we zijn het kwijt. Als we nu eens ons best deden, zouden wij het dan niet terug kunnen krijgen? Als we veel baden, de Schrift onderzochten, ons terugtrokken uit de wereld, ons weinig inlieten met de wereld, strikt zochten te leven, zouden we het dan niet terug kunnen krijgen? Nee, in deze weg zouden we het niet terugkrijgen. Vele mensen hebben het geprobeerd in deze weg, misschien u ook wel. In ieder geval,

* Zolang God ons geen smaak van Zijn goedheid gegeven heeft, staat ons de toegang tot Hem niet open. Niemand bidt naar behoren, behalve wie Zijn genade ervaren hebbende, vastgesteld heeft en overtuigd is dat Hij hem goedgunstig zal zijn. Maar hieraan wordt toegevoegd de vreeze Gods, welke het rechte en Godvrezende vertrouwen van de vleselijke gerustheid onderscheidt. Calvijn over Psalm 5:8. Zie bundel 1955-'57, blz. 52.

** dies = om welke reden

als u het nu bezit, moet u het in deze weg ook getracht hebben te krijgen. Vele mensen hebben getracht het in deze weg deelachtig te worden, maar het is niet gelukt.

De rijke jongeling (Matth. 19:16-22) – vrede, blijdschap, had hij niet gevonden. Saulus van Tarsen – het heeft er niet zo rustig uitgezien in zijn hart voordat hij tot bekering kwam, al scheen hij de goede overtuiging te bezitten, want Christus zegt tot hem op de weg naar Damaskus: “Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan” (Hand. 9:5). Nee, in deze weg kan men het niet deelachtig worden. Dat moet vastgesteld worden. Wordt dit niet vastgesteld, en krijgt men geen andere weg in te slaan, dan is hiervan het gevolg dat we ons teleurgesteld gevoelen. Maar, had God ons dan iets beloofd? Hij had ons niets beloofd. En waarom dan de teleurstelling? God was toch vrij van ons? Zo is het het gemis aan zelfkennis, dat we ons teleurgesteld voelen, teleurgesteld in betrekking tot de daden Gods, maar teleurgesteld ook in betrekking tot de daden van de mensen. “Ach”, zegt men, “dat had ik nu toch niet van hem verwacht”, of: “Ik hoopte dat hij mij zou helpen”. Waarom? Waarom waart ge teleurgesteld? Alleen maar omdat u uzelf niet kent! Want als u uzelf kende en daarnaar handelde, dan zou u geen verwachting hebben van iemand, niet van uw vader of moeder, niet van uw kinderen, niet van uw vrouw of man. Ge zoudt geen verwachting hebben van iemand, als u uzelf kende. Wanneer gij uzelf kende, dan zoudt ge alleen verwachting hebben van God, maar dan in de rechte weg, dat is: van Hem, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is (Joh. 14:6).

En zo vult de mens zijn hart en zijn leven op vol bitterheid. Omdat het hiér anders gegaan is dan hij gehoopt had, en omdat dáár zijn verwachtingen niet vervuld zijn geworden, vult de mens zijn hart en zijn leven op met bitterheid. En al laat deze bitterheid zich op een ogenblik niet voelen, dan wordt ze toch gevonden op de bodem van het hart. Daar is om zo te zeggen een reservoir van bitterheid, een verzameling van bitterheid. En als er nu geen genade bewezen wordt, dan sterft hij in bitterheid des geestes.

En wat is nu een tevreden mens? Een mens die vrede heeft met God en met alles, ook met zijn naaste, dat is een mens bij wie de bitterheid, het reservoir van bitterheid, de wortel van bitterheid, weggenomen is. En hoe wordt deze wortel van bitterheid weggenomen? Door het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, zoals dit gesprengd is op de consciëntie van een mens.

Hebben wij nu geen schone leer? Waar kunt u met deze dingen terecht? Bij de duivel niet, nietwaar? En bij de wereld? De wereld zit zelf vol met bitterheid; hoe zou die iemand kunnen helpen? Nee, hier heb je nu de noodzakelijkheid en de gepastheid en de dierbaarheid en de gewilligheid en de kracht van de Heere Jezus Christus. Zó een waardige Persoon is Hij. En zoudt ge Die nu maar laten staan aan de deur van uw hart, en Hem niet willen binnenlaten?

Gezongen: Psalm 119:3 en 4.

Alleen Christus is rechtvaardig. En omdat Hij rechtvaardig is, kan een mens rechtvaardig worden, rechtvaardig worden voor God. Was Hij er niet, dan zou het voor een mens onmogelijk zijn om voor God te bestaan. Daarom heeft Groenewegen gezongen: “Mijn ziel gij mocht wel beven, was er Koning Jezus niet”.

En nu wordt de Heere Jezus, met al wat Hij verworven heeft, ons aangeboden door de prediking, door het Woord. Ja, anders zouden we nooit een recht op Hem kunnen laten gelden. Hij wordt ons aangeboden. Gaat het u als de jongen, als de knecht van Elisa (2 Kon. 6:17), en worden u de ogen geopend, dan zult u wel merken dat het werkelijk een aanbod is, want ge zult Christus vinden aan uw voeten, aan uw hart en in uw hart.

Enigen hadden Christus aangenomen, en onder dezen bevond zich Jozef van Arimathéa. Hoe waren deze mensen daartoe gekomen? Het was hun geschonken, en zij wisten dat het hun geschonken was. Want het is somtijds weleens gemakkelijk om te zeggen: “Het is genade”, maar weet men dan wel wat men uitspreekt? Men moet de dingen wéten. Als u zegt: “Het is genade”, dan moet u ten eerste weten wat genade is; ten tweede moet u weten wat er geschonken wordt; ten derde moet u weten door Wie het geschonken wordt; ten vierde moet u weten waar het geschonkene terecht komt, enzovoort. En als u deze en dergelijke dingen niet weet, dan, ach dan ware het beter dat u niet zei: “Het is genade”. Want u zegt maar wat, om er vanaf te wezen. Verstaat u dat wel? Om er vanaf te zijn: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14).

Waarom was het Jozef van Arimathéa en enkele anderen in die dagen gegeven? Waren zij beter dan de meesten? Hadden ze er meer voor gedaan? Waren ze in staat geweest om zichzelf waardig te maken? Ja, zegt de natuurlijke godsdienst op deze vraag: ja. Maar wat van God geleerd wordt, dat zegt: nee, ze waren niet beter. De ene mens gelijkt op de andere mens, zoals de ene druppel water op de andere druppel water gelijkt. Ze hadden hun best er niet voor gedaan, want als een mens het ontvangt, dan ziet hij dat hij dát nooit gezocht heeft en nimmer gekend heeft. En ze waren ook niet in staat gesteld geworden om zich waardig te maken, want toen ze het ontvingen, zagen zij dat ze minder waren dan een druppel van de emmer, dan een stofje van de weegschaal (Jes. 40:15). Maar, zoals de apostel Paulus zegt: “U is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden” (Filipp. 1:29). Geloof in en lijden voor Christus zijn twee geschenken van de genade, geschenken die ik en u en wij allen nodig hebben.

Maar nu gaat het eigenlijk in onze tekst – in de tekst dan van Lukas – niet om de rechtvaardigmaking, maar om de heiligmaking. Als Lukas schrijft dat Jozef van Arimathéa een rechtvaardig mens was, dan heeft hij hierbij het oog, niet op de rechtvaardigmaking, maar op de heiligmaking. De rechtvaardigmaking is de veronderstelling van de heiligmaking. Als een mens door God gerechtvaardigd is, dan heeft hij twee verlangens: het eerste is de versterking van het geschonken geloof, en het tweede: te mogen lijden en leven voor Christus. Zoals Johannes dat had, om maar één

voorbeeld te noemen, Johannes de Doper: “Hij moet wassen, maar ik minder worden” (Joh. 3:30). En nu weet ik niet waardoor een mens minder wordt, maar het is door te lijden, en door te leven voor Christus.

Door te lijden. Het is niet zó dat dit lijden – hetzij dit direct komt van God, hetzij dat het komt van de mens, dus indirect van God – onverdiend is of zo moeilijk valt of wat ook. Dat is alles de natuur. Het heeft niets met de genade te maken. In de genade wordt iedere klacht buitengesloten, behalve die over onze zonden. Maar voor Christus te willen lijden, dat komt ook wel hieruit voort dat Hij waardig is dat men alles voor Hem opoffert, maar ook hieruit dat het lijden zoveel voordeel heeft. Want dat is het middel waardoor God ons hart loutert, dát! En daarom zegt Jakobus dat we het voor grote vreugde moeten achten (Jak. 1:2). En daarom is het dat de schrijver van de brief aan de Hebreërs ons verklaart dat God ons kastijdt tot ons nut (Hebr. 12:10). Dus als u door uw naaste iets wordt aangedaan, wie deze naaste dan ook moge wezen, en gij beklagt u, dan is dat een bewijs dat ge, althans op dat ogenblik, buiten God zijt; of het nu naar uw staat, dan of het naar uw gestalte is, dat moet u onderzoeken, maar gij zijt dan buiten God, want: “Wat klaagt een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden” (Klaagl. 3:39).

De heiligmaking veronderstelt de rechtvaardigmaking. Iemand zei eens – en ik zeg dit, omdat men deze dingen zo dikwijls hoort, althans ik heb ze dikwijls gehoord –: “Een godzalig mens, maar hij mist de zaak”. Zo werd het dan uitgedrukt. Hoe tegenwoordig de uitdrukkingen zijn, weet ik niet, omdat ik met minder mensen in aanraking kom. “Een godzalig mens, maar hij mist de zaak” – *ketterij, ketterij!* Er bestaat geen godzaligheid als men de zaak mist. De heiligmaking – en dat is dan toch de godzaligheid – de heiligmaking veronderstelt de rechtvaardigmaking. En de rechtvaardigmaking heeft tot gezellin de heiligmaking. De rechtvaardigmaking is de wortel van de heiligmaking. De heiligmaking komt voort uit het geloof waardoor we gerechtvaardigd worden. “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus” (Rom. 5:1).

Ga stilletjes na of het zo in uw gemoed geschreven staat. Want als u daar deel aan hebt, dan is het zó dat het in uw gemoed zo geschreven staat. En als het niet zo geschreven staat in uw gemoed, haal dan maar gerust een schrap door al uw genade, door al uw beweerde genade. U zijt genadeloos, en ge zult nog als een mens die alleen maar in de natuur is, voor God moeten komen te staan. Ge zult nog uw natuurstaat moeten leren kennen voordat het goed met u wordt. Onthoud dit als u kunt.

Vroeger, in de 16e en in de 17e eeuw en ook nog een tijd daarna, zei men: “Met de leer van de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God door het geloof, staat en valt de Kerk”. Dat is waar. En dat dit waar is, dat moet u alweer bevonden hebben. Want u hebt er niets aan dat u wat naspreekt. U moet al wat u zegt bevonden hebben. U moet het dus weten. Want alleen de ervaring van de dingen zal u in staat stellen om voor de dingen een martelaar te worden. En anders wordt u een afvallige, zoals er al zoveel de eeuwen door van de leer afvallig geworden zijn.

Maar tegenwoordig zegt men dat niet meer. Tegenwoordig zegt men niet meer: “Met de rechtvaardigmaking valt of staat de Kerk, de Kerk van Christus”; staan of vallen dus de “leerjongeren van Christus”, zoals de 37 Artikelen des geloofs het uitdrukken. Want aan de ene kant hebben we dit: men huldigt de leer van de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God door het geloof, maar men zegt niet wat het geloof is. En zo worden al die mensen bedrogen, komt het bedrog van de kansel. En aan de andere kant: “Nee, nee, de rechtvaardigmaking, die ontvangen niet alle uitverkorenen. Er zijn er, en er worden er velen zalig zonder dat ze gerechtvaardigd zijn geworden.” Een zonderlinge leer! Lees nu eens de Bijbel. Wij hebben er u een stukje uit voorgelezen. Neem dan de drie Formulieren van Enigheid, en ga verder en laat u onderrichten door een schrijver met autoriteit. Neem Calvijn, neem Luther, neem Willem Teellinck, dat zijn toch zeker mannen van autoriteit, van gezag. En dan zult u bijna op de eerste bladzijde die u leest vinden de noodzakelijkheid van de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God door het geloof in Jezus Christus. En nu wordt er gezegd: “Niet nodig!” Geloof maar dat het een afschuwelijke leer is, en denk niet dat ik u onnodig ervoor heb gewaarschuwd, en blijf op een behoorlijke afstand, ook straks als u door mij niet meer kunt worden onderwezen. Blijf op een behoorlijke afstand, heel uw leven, van deze dingen. Thuiszitten met de Bijbel en een goed boek, dat is uw lot, als het straks nog is zoals het nu is, thuiszitten! Doet u dat niet, dan zult u nooit kunnen zeggen dat ik u niet gewaarschuwd heb. Ik heb u ernstig gewaarschuwd en ik doe het nog.

En omdat de rechtvaardigmaking de eerste en de voornaamste weldaad is van het Verbond der genade – onmiddellijk geschonken op de roeping, onmiddellijk, lees maar Romeinen 8 – moet u zich onderzoeken, en u ten eerste afvragen of u gekregen hebt een overtuiging van uw staat van nature, een drukkend gevoel van uw zonden, en of u schuldig gestaan hebt voor God, de Rechter van hemel en aarde. U moet u ten tweede afvragen of Christus u geopenbaard is in deze ogenblikken, en of u zoudt kunnen zeggen wat eigenlijk de openbaring van Christus is. Als de mensen werden gewezen op de noodzakelijkheid om te kunnen zeggen wat de openbaring van Christus is, dan zou men zich hier minder in bedriegen. Ten derde moet u zich afvragen hoe u bij en in Christus gekomen zijt. Ten vierde, of u Hem en Zijn weldaden aangenomen hebt. Ten vijfde, of u een nieuw mens zijt geworden in Hem. Ten zesde, of u op Christus leeft, of u op Hem leeft, op Hem, en het uit Zijn volheid verwacht uit kracht van het Verbond der genade. Verder of Christus u dierbaar is, dierbaar in Zijn Persoon en in al het Zijne, dierbaar in Zijn Naam en Zijn zaak; of ge medelijden hebt met het gruis der kerk, of het u aan het hart gaat dat de eenmaal hier ingestelde kerk in puin ligt, en nooit meer uit dat puin zal verrijzen. Dat moet u aan het hart gaan. U moet daar niet tóch heengaan, maar het moet u aan het hart gaan dat ze in puin ligt. U moet “bedroefd zijn om der bijeenkomst wil” (Zef. 3:18). Eer vergete mijn rechterhand zichzelf dan dat ik u vergeet, o Jeruzalem (Ps. 137:5). En eindelijk moet u de toegang tot de Vader gevonden hebben door het geloof in Jezus Christus.

Ga met deze dingen naar huis. Ze zijn u weer gezegd. We hebben ze u *mogen* zeggen. Doe er nu naar door de genade. Heb daar God voor nodig. Kom terug bij iedere afwijking. Leef niet buiten de Heere. Leef niet in kleine pleziertjes. Leef niet wanneer er een dag of een week of een maand is, waarin het leven van u wat gemakkelijker is, leef dan niet. Dat is alles schijn, dat leven namelijk. Het leven is juist het krachtigst wanneer men eens een dag of een week of een maand het moeilijk heeft en veel tegenspoed of allerlei bezwaren. U moet uw blijdschap niet in het leven of in verandering van omstandigheden hebben, maar u moet uw blijdschap hebben in God. En in de grond moet het u heilig onverschillig zijn of het u wél gaat dan of het u kwalijk gaat. Want als het er in de grond voor u niet op aankomt hoe het gaat, dan gaat het altijd goed, *dan gaat het altijd goed*. En in het tegenovergestelde geval gaat het altijd slecht, ook al spreekt u van de goedheid Gods.

Amen.

Gebed:

Neen, Heere, niet in U te eindigen, dat betekent dat we gebroken bakken uithouden, bakken die geen water houden, U, de Springader des levenden waters voorbijgaande, en zo U miskennende, ja tegen U zondigende.

Ach, in de hemel zal hier niet meer tegenin gegaan worden, maar hier helaas wel. Maar laat het van ons worden opgemerkt, en doe het ons bekennen. En reinig er ons van. Vernieuw in het binnenste van ons een vaste geest, een geest die U zoekt, die met U staat en valt. Maar met U is er geen sprake van vallen, al zou het de schijn hebben, al zou men waarlijk gevallen zijn. De rechtvaardige zal zevenmaal vallen, maar niet weggeworpen worden.

Heere, het is alles een groot geheim en toch eenvoudig. Een geheim voor ons, voor zover we met onze natuur werken, maar eenvoudig, o zo eenvoudig wanneer we de genade kunnen laten werken. "Gods verborgen omgang vinden zielen waar Zijn vrees in woont". En wat is de vreze van Uw Naam nu nog meer en anders dan het opzijaan voor U, en het zeggen: "U zoekt mijn hart".

Vergeef ons het zondige dat ons ook deze morgen weer heeft aangekleefd. Vergeef ons al onze ongerechtigheden. Laat ons er behagen in hebben om ons door U te laten reinigen, te laten wassen; te laten helpen. Want waarlijk, Gij kunt helpen en Gij wilt helpen. O, wij menen dat er toch zoveel aan vast is. Maar Gij hebt gezegd: "Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet". Nee, de engte is niet aan Uw kant; ze is aan onze kant. Wij willen maar zo moeilijk afscheid nemen van onszelf en van al wat we van nature gezocht hebben en zoeken. En hier zit de moeilijkheid. Ach, dat deze moeilijkheid eens werd weggenomen, maar dat kunt Gij alleen.

Amen.

Gezongen: Tien Geboden: 8 en 9.

12e Predikatie over Johannes 19:38a, uitgesproken door ds. J.P. Pauwe op 13 maart 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 37:19 en 20.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:38-42 en 20:1-10.

Gebed:

Doe ons naderen tot U, Heere, met diep ontzag. Geef ons te bedenken dat Gij God zijt en niemand meer, en dat wij zijn minder dan een stofje van de weegschaal, dan een druppel aan de emmer, waardig om verlaten te worden voor eeuwig.

Gij hebt ons gezegend. Rijk hebt Gij ons welgedaan. Gij hebt ons geschonken het leven, de gezondheid en de krachten, en door Uw voorzienigheid mogen we met elkander aan deze plaats vergaderd zijn, om te horen wat de Geest tot de Gemeente zegt, om de dingen te mogen verstaan die van een oneindige betekenis zijn, dingen waarbij een ganse wereld ten enenmale in het niet valt.

Gedenk ons, ons aanziende in de Zoon Uwer liefde, en in Hem ons genadig zijnde. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Vernieuw ons naar Uw beeld. Leid en houd ons in het rechte spoor. Doe ons haten alle valse pad, alle leugenachtigheid en onoprechtheid. Doe ons zuiver zijn van geest en rein van hart.

We zijn nu uitziende, Heere, naar wat U ons zou kunnen geven. Doe ons spreken een woord van waarheid en gezond verstand. Wij zitten zelf vol dwaling, en wat we ervan maken dikwijls, alleen dát doet ons voor U verwerpelijk zijn, want het is niet zo onschuldig als het lijkt. Elke dwaling is gebouwd op de natuur, op de krachten, op de inzichten van een gevallen mens, van een mens die heeft gezegd: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust", en die zo nog spreekt. O, ontdek ons, ontdek ons aan onze dwaasheden. Laat ons zien hoe verkeerd onze inzichten zijn, en hoe noodzakelijk Gij zijt als Leraar der Gemeente.

Wil dan het Woord doen uitgaan, hetzij veel, hetzij weinig. Laat ons niet menen dat wij er wat van zouden moeten maken. Het is volmaakt in zichzelf. En als wij nu verwaardigd mogen worden om het zo te zeggen, dan strekt het tot verheerlijking van U en dient het tot behoud. Maar dan moeten we toch nog vergeving van zonden hebben, omdat wij het zijn die het brengen.

Wil Uw Kerk zegenen met uitbreiding, en nu de leden sterken in het allerheiligst geloof. Ach, dat er eens een opkomen mocht wezen uit de graven, dat het verstand eens mocht worden verlicht, en tegelijkertijd het hart vernieuwd. Dat er eens minder mocht gesproken en eens meer mocht gedaan worden. Dat we eens geringere gedachten mochten hebben van onszelf, en grotere gedachten van U. Dat we een diep gevoel mochten hebben van ons gemis, en een waar geloof dat bij U is de Fontein des levens.

Gedenk onze zieken, hen die lichamelijk ziek zijn, en ook de geesteszielen.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie, de volkeren. Bewaar ons voor de ineenstorting. Maar was nu de tijd ervoor gekomen, laat ons stilzwijgen en aanbidden, want Gij zijt goed, en al wat Ge doet is goed. Behaagde het U de ineenstorting uit te stellen, laat ons dan van deze tijd toch gebruik maken, Heere, want die dag komt, de dag waarop ieder zal genoopt worden om rekenschap te geven, en waarin het ten volle openbaar zal zijn wat wereld is, en wat een mens is die buiten U gevonden wordt.

Amen.

Gezongen: Psalm 70:1, 2 en 3.

Wij staan nog stil bij het 38e vers van Johannes 19:

“En daarna Jozef van Arimathéa (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreeze der Joden)...”.

We vinden in Handelingen 11, vers 26, dat de discipelen het eerst in Antiochië christenen werden genoemd. Uit deze woorden blijkt dat Jozef van Arimathéa, die hier een discipel van Christus wordt genoemd, een gelovig, een in Christus Jezus gelovig mens was.

Wat is het geloof? En wanneer mag, kan en moet men het ervoor houden dat men een gelovig mens is? De betekenis van deze vraag zult u niet ontkennen, want het geloof neemt in de christelijke religie een centrale plaats in. Het was het woord van de hervorming: “Door het geloof alleen”. En het was ook het woord van de Heere Jezus: “Vrees niet, geloof alleenlijk” (Mark. 5:36). En dan zijn er nog vele, zeer vele plaatsen waarin we de bevestiging hiervan vinden.

Dat er meer dan één geloof is, dat zult u wel weten. Er is een tijdgeloof, een geloof der wonderen en een zaligmakend geloof. En nu moeten we weten zowel wat het ene als wat het andere is. En tegelijkertijd moeten we de overtuiging hebben dat het waarachtige geloof in ons bezit is.

Historisch geloof is het middel waardoor wij kunnen toestemmen dat de Bijbel waar is. Het geloof der wonderen, dat is hetgeen waardoor iemand vaststelt dat er door hem of door een ander een wonder geschied zal. Het tijdgeloof is een veel gevaarlijker zaak, want het *gelijkt* zoveel op het ware geloof, zodat iemand gemakkelijk het tijdgeloof kan aanzien voor een oprecht geloof. Maar er zijn wel dingen aan te wijzen die ons laten zien het verschil tussen het tijdgeloof en het zaligmakend geloof.

Bij het tijdgeloof ontbreekt de vernedering. Dat is een punt van groot verschil: de vernedering. Men is niet uitgeledigd, en men is door God niet volgemaakt. Toen men tot Christus kwam, had men geen ledig hart. Er was nog wat anders in het hart ook. En dat wat er ook nog in het hart was, hield de intrede van Christus in het hart tegen.

En dat weinige, laten we aannemen dat het weinige was dat er nog in het hart gevonden werd, dat sprak nog altijd: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Er zijn hier veel meer andere dingen ook nog op te noemen.

Waar het tijdgeloof is, daar kent men de leiding tot Christus niet. Dat woord: “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke” (Joh. 6:44), wordt niet verstaan. Daarvan kan men uit zijn hart geen uitlegging geven.

Waar alleen het tijdgeloof is, daar weet men niet wat het zeggen wil tegen *God* gezondigd te hebben. Men weet wel wat het zeggen wil gezondigd te hebben, maar niet wat het zeggen wil tegen God gezondigd te hebben.

Waar het tijdgeloof is, daar is men er niet alles bij ingeschoten, en zo heeft men ook geen lust om Christus te volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. O, dat redeneren, dat redeneren van een mens – hetzij dat hij het hoorbaar doet, hetzij onhoorbaar – dat redeneren, het zijn alle slechte tekenen. Want waar het waarachtige is, daar gelooft men, en redeneert men niet. “Vrees niet, geloof alleenlijk”.

Maar wat is dan het oprechte geloof? Deze vraag zou ik met een enkel woord kunnen beantwoorden. Want het antwoord dat u wenst, waarnaar u vraagt, vindt u in de zevende zondag van onze catechismus. U kent deze woorden, maar ik wil ze nog wel eens voor u opzeggen, opdat u er op het ogenblik nog eens bij stil mocht staan: “Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdienste van Christus wil”.

Dat is het geloof, en naast dit geloof bestaat er geen zaligmakend geloof. Het is alleen bij de een sterker dan bij de ander. De een spreekt deze woorden wel met meer vrijmoedigheid uit dan de ander, maar ook het zwakke geloof vindt in deze woorden zijn duidelijke beschrijving.

Nu kunnen we uit deze beschrijving in het kort enige dingen vaststellen. Ten eerste, er is iets dat het geloof ziet, zoekt en vindt. En wat is dat? Dat is de Heere Jezus Christus, de Heere Jezus Christus met al Zijn schatten en gaven. De Heere Jezus Christus met de Vader in Hem, en de Heilige Geest uit Hem, is het rechte voorwerp van het geloof. En waar dit voorwerp niet is, daar is het geloof gelijk aan een golf van de zee: krachteloos.

Ten tweede, we kunnen uit de beschrijving opmerken dat er een aanbidding is. Dat zit in het woord “geschonken”, dat er een aanbidding is, dus dat God – u kunt het u niet eenvoudig en klaar genoeg voorstellen – dat God Zichzelf aan mij en aan u en aan de ganse wereld aanbiedt, voor zover deze in aanraking gekomen is met het Evangelie. Dat is de aanbidding. En hieruit volgt dat er tweërlei handeling is, geen drieërlei, maar tweërlei handeling, waarvan de ene is het aannemen, en de andere het verwer-

pen; zodat wij allen die ons op het ogenblik hier mogen bevinden, de aanbidding, Christus, Zijn zegeningen, de Vader in Hem, de Heilige Geest uit Hem, aangenomen hebben, of niet aangenomen, maar verworpen hebben. En zo zal de mensheid eenmaal voor God staan. De een zal worden toegevoegd: "Komt" (Matth. 25:34), en de ander zal het woord moeten horen: "Ik heb u nooit gekend" (Matth. 7:23). Het verschil zit hem in de vraag of men aangenomen heeft wat aangeboden werd, dan of men dit niet gedaan heeft.

Verder, waarachtig, zaligmakend geloof veronderstelt zelfkennis. En zelfkennis heeft een mens wanneer hij ziet de verwerpelijkheid van zijn leven, omdat dit zondig is, de arglistigheid van zijn hart, dat niet te kennen is, het verderf van zijn natuur, die een bron is van alle zonden, de val in Adam. Wie zo zichzelf ziet, is ervan overtuigd dat Christus, of de gerechtigheid die voor God geldt, volstrekt noodzakelijk is, dat bij hem deze gerechtigheid niet wordt gevonden, en dat, tenzij ze nog bij hem gevonden worde, hij voor eeuwig verloren is.

Waarachtig geloof laat tussen God en de ziel niets staan. Het is: "Geef mij Jezus of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf."

Het oprechte geloof veronderstelt de kennis van God. En wanneer kent men God? Wanneer men Zijn deugden aanschouwt. En waar aanschouwt men zijn deugden? In Zijn Zoon. Wat heeft deze aanschouwing tengevolge? De vernieuwing of wedergeboorte. "Wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest" (2 Kor. 3:18). En wanneer nu een mens God aanschouwt in Zijn Zoon, dan voelt hij zich tot God getrokken. Ik zeg: wanneer een mens God aanschouwt. U moet weten dat dat een levende zaak is. Het wil niet zeggen dat men een tekst leest – bijvoorbeeld Johannes 3:16 of een dergelijke tekst – maar het wil zeggen dat men God ziet en voelt en kent, dat men Hem aanschouwt, in zijn hart gewaarwordt dat God binnengekomen is, in het hart is gekomen in Christus. En dat wordt dan genoemd: de openbaring van Christus. "Ik zal Mijzelf aan hem openbaren" (Joh. 14:21). "Wanneer het Gode behaagd heeft Zijn Zoon in mij te openbaren, ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed" (Gal. 1:15-16). Terstond was er de zelfverloochening, hetgeen de apostel zelf beschrijft in Filippenzen 3: "Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht" (vs. 7). Hier valt alles, en blijven over Christus en de ziel, de ziel bekleed met de gerechtigheid van Christus, en vernieuwd naar het beeld Gods.

Wanneer nu de ziel zo God aanschouwt, dan gaat ze tot Hem, omdat ze tot Hem getrokken wordt, en ze omhelst Christus met al Zijn weldaden, met Zijn beloften, met de belofte van vergeving der zonden. Want niet zodra is Christus geopenbaard, of de vergeving der zonden wordt gekend en genoten, de belofte van vergeving van zonden, en dan alle beloften. De bekering volgt hierop, de bekering tot God door het geloof in Jezus Christus.

Zulk een geloof gaat gepaard met diepe vernedering. Hier is de mens waarlijk minder dan een stofje aan de weegschaal, een druppel van de emmer (Jes. 40:15). Hij is hier niets. Hij heeft geen waarde. "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as" (Job 42:5-6). Toen Jesaja dit gezicht had, was het: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien" (Jes. 6:5).

Dat is het, en dat moeten we allen hebben, voordat we het tijdelijke met het eeuwige verwisselen. We moeten het bezitten om enig geluk te kennen, om een gegronde hoop te hebben. We moeten het ontvangen hebben om een toevlucht te hebben in leven en in sterven, in een tijd van vrede en in een tijd van oorlog, in een tijd van armoede en een tijd van weelde, in een tijd van gezondheid en een tijd van krankheid, een toevlucht, troost, sterkte, leiding. En dat wordt gewerkt door de Heilige Geest.

Een mens weet hier niet van; hij weet hier niets van. Misschien heeft hij jaren getracht om te geloven. Ik heb het meer dan eens gehoord: "O, kon ik nu toch maar eens geloven!" Die zucht is in het hart niet. Dat is alles waan, vals, want men kent het geloof niet. Het geloof is een opgeven van alles. Meent u dat een mens dat zou willen? Zou er iemand zijn die alles zou willen opgeven? Dat is alles waan. Daarom wordt er gesproken van een tijd-, schijn- of waangelooft. Waan! Een mens wil het *erbij* hebben, *bij* de wereld. Maar dat woord van Jezus: "Vrees niet, geloof alleenlijk", dat is de bedoeling niet.

Probeer het maar eens! U hebt nu de beschrijving van het geloof gehoord. Probeer nu maar eens zó te geloven. Maar de mens is een aartsbedrieger. Hij heeft zich door de aartsbedrieger laten bedriegen, en nu doet hij dat zelf ook, en een ander bedriegt hij ook. En hij heeft er ieder mens voor over, alleen maar om zelf staande te kunnen blijven. En als nu de Heilige Geest het gewerkt heeft, dan ziet een mens dat pas. Dan ziet hij dat het geloof in Jezus Christus voor de natuur, voor de mens dus zoals hij is van nature, een vreemde zaak is, dat hij daar nimmer aan gedacht had, dus het ook niet gezocht had. Dat heeft de Kerk doen zingen: "Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen" (Ps. 89:8 ber.).

En de Heilige Geest werkt dit geloof door het Woord. En daarom moet u zich bij het Woord houden. Dat moet uw lectuur wezen: het Woord. Er zijn in het Woord schatten verborgen, schatten van wijsheid. In het Woord wordt al wat goed is gevonden. Daarom moet u zich bij het Woord houden, het Woord onderzoeken en het Woord overdenken en het Woord lezen, en ermee tot de Heere komen, en dat moet de hele dag zo zijn, voorzover het door andere dingen of door behoefte aan rust niet wordt verhinderd. Het moet dag en nacht doorgaan, dag en nacht, niet alleen omdat God het wil, maar omdat de zaak het waardig is.

De Heilige Geest werkt het geloof door het Woord. En nu bestaat het Woord uit

de Wet en uit het Evangelie. Christus is voor de zondaren, voor degenen die geen raad weten, aan wie bekend is gemaakt dat het buiten hope is, die zichzelf niet langer meer kunnen handhaven. Zo'n mens wordt iemand gemaakt door de Wet, want door de Wet is de kennis der zonde (Rom. 3:20). Maar het eigenlijke geloven werkt de Heilige Geest door het Evangelie. Want we menen wel dat we dat kennen, en de hele wereld houdt het ervoor dat ze best weet Wie en wat de Heere Jezus is, maar men weet het niet. Als de Heilige Geest het Evangelie in het hart verklaart, ons betreffende het Evangelie onderwijs geeft in het hart, dan leren we het Evangelie kennen. En wat zien wij dan? Dan zien we de ganse Godheid in en door het Evangelie, een drieënig God, Vader, Zoon en Heilige Geest, gekomen tot ons in de tweede Persoon van het Goddelijke Wezen. Dat zien wij dan. En op dit gezicht doen we ons hart open – ofschoon toen wij ons hart openden het al opengemaakt was door de Heere – en heten we Christus en God in Hem welkom. En dat is dan wat we vinden: “Ik zal mij buigen, op Uw eis, naar Uw paleis, het hof der hoven” (Ps. 138:1 ber.).

Gezongen: Psalm 84:3 en 4.

Jozef van Arimathéa was een discipel van Christus. Hij geloofde. Hij geloofde in de Persoon en in de zaak van de Heere Jezus. En hij deed dit met enige weinigen, met elf discipelen, met Simeon en Zacharias en nog enige anderen. “Vrees niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven” (Luk. 12:32). Maar nu was er gezegd: “We zullen uit de synagoge werpen allen die de Naam van Jezus van Nazareth belijden” (Joh. 9:22). En men had de daad al bij het woord gevoegd, want de blindgeborene was dit overkomen. En nu was Jozef van Arimathéa bang dat hem hetzelfde overkomen zou. En zo staat er: “...maar bedekt om de vreeze der Joden” (Joh. 19:38). Het is gelukkig dat Jozef van Arimathéa zo niet gestorven is. Dan zou hij verloren zijn gegaan, want de apostel Paulus heeft gezegd: “Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden” (Rom. 10:9).

Twee zaken, belijdenis en geloof, mogen nooit gescheiden worden. Maar dat heeft Jozef van Arimathéa ook wel mogen inzien. Want toen het ganse Sanhedrin Jezus had veroordeeld, en Pilatus geweken was voor de aandrang van dit lichaam, toen het volk in zijn geheel, op een enkele uitzondering na, zich van Christus had afgewend, toen Judas zijn Meester verraden had, en Petrus Jezus had verloochend, is Jozef van Arimathéa voor den dag gekomen. Is het niet schoon? En zo heeft Jozef van Arimathéa voor God zijn plaats in de rij van de Kerk, de gelovigen van Jezus Christus. Hij staat ervoor aangetekend, al wordt daar ook zijn naam niet genoemd, in Hebreëen 11. En God heeft bij zijn sterven niet tot hem gezegd: “Ik heb u nooit gekend”, maar hem is toegeroepen: “Kom, gij gezegende Mijns Vaders; beërf het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld” (Matth. 25:34).

Nu moet ik eigenlijk alweer ophouden. Weet u welke leermeester gij hebt? Eén van tweeën is het: de duivel of Christus. U moet nooit denken dat er nog een derde zou wezen – de duivel of Christus. Hoe zal ik het weten, vraagt u? Ja, als u het wist, dan zou u misschien deze vraag niet eens doen, maar als een mens Christus tot Leraar heeft, dan heeft hij de duivel uitgeworpen; zoals hij hem in het paradijs en tijdens zijn leven ingelaten heeft. Nu heeft hij de duivel uitgeworpen. Gij vraagt: “Hoe kan men dat weten? Hoe kan men weten of men de rechte leraar heeft?” Ik heb kortgeleden gesproken over 2 Korinthe 4, vers 6. Ga dat maar eens na. U vindt de predikatie in de Mededelingen*: “Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschieden heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus”. Dat zegt ge met minder of met meer vrijmoedigheid, als Christus uw Leraar geworden is.

Hebt ge grote ijver? Denk veel aan de woorden van de Heere Jezus: “Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen (zeg Ik u) zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen” (Luk. 13:24). Denk eraan, gij komt nu hier, en daarmede belijdt ge iets. En nu komt gij met deze belijdenis te staan tegenover uw geweten, en tegenover uw naaste; als ge ouders zijt, tegenover uw kinderen; als ge kinderen zijt, tegenover uw ouders, enzovoort. Gij komt in zeker opzicht met deze belijdenis tegenover de ganse wereld te staan. En nu moet u een eerlijk mens zijn, en tegenover uzelf, uw geweten, tegenover uw naaste, tegenover de wereld, niet voor den dag komen met een mening, want het hebben van een mening is zonder enige betekenis, maar met zekerheid, met een overtuiging. Tegen uw geweten, tegen uw naaste, tegenover de ganse wereld, tegen uw allernaaste, moet u kunnen zeggen: “Dát geloof ik”. En dan moogt u er af en toe ook wel wat van zeggen, namelijk: “En ik ben ervan overtuigd, dat als ú dat niet gelooft, u verloren gaat”. Zo moet u staan. En als het zo niet is, dan deugt het niet. En of de wereld nu al zegt: “Dat is hoogmoed. Dat zijn boude beweringen”, enzovoort, de wereld liegt altijd. En dat weet u omdat u ook altijd gelogen hebt, als u begenadigd zijt geworden. En is u niet begenadigd geworden, dan liegt u nóg in betrekking tot de geestelijke en eeuwige dingen. U staat voor uzelf. Dat moet u nooit vergeten. En eindelijk komt u ook te staan, zoals u nu hier zit: alleen, alleen voor God. En dan moet u rekenen op een afwijzend vonnis of op een vrijsprekend vonnis.

Met de overdenking van deze dingen zoudt gij wel een groot gedeelte van uw dag kunnen doorbrengen, en ook wel van de week en ook wel van uw leven. En wanneer u dat niet doet, dan is dit een bewijs dat u ze niet gelooft. Maar dan moet u weten dat er staat: “Die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden” (Mark. 16:16).

Zit aan de voeten van Jezus. Van God geleerde mensen zitten aan de voeten van Jezus. Ze komen telkens voor allerlei moeilijkheden te staan. Wat meent u van de

* Bundel 1955-'57, blz. 17.

moeilijkheden waarvoor ik in mijn leven ben te staan gekomen, somtijds, ja, laat mij maar zeggen: en nog. Er zijn allerlei vragen op te lossen. Wat zijn er geen vragen op mij afgestormd. Daar hoef ik u toch zeker verder geen toelichting op te geven?

En nu hebben we een leraar nodig, en deze leraar is men zelf niet. Een begenadigd mens weet het niet, en de wereld is het ook niet, en de naaste evenmin. Maar deze Leraar moet God wezen. "En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn" (Jes. 54:13). En met dit onderwijs zult u wel beleven de waarheid van het woord: "Elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw" (Spr. 28:1).

Amen.

Gebed:

Doe ons voor U ons nederwerpen, Heere, diep, steeds dieper, want Gij zijt het waard. Wij zijn zondig, en zondig is al het onze. Gij zijt heilig, goed, heerlijk, genadig en barmhartig, groot van goedertierenheid. Laat het ons weten door de kracht Uws Geestes, opdat wij U loven mogen, danken en prijzen mogen, instemmen mogen met het woord van de Psalmddichter: "Geloofd zij God met diepst ontzag".

Heere, Ge hebt ons nog het Woord geschonken opdat het zou uitgaan. Wil het gebruiken. Wil het zondige ervan vergeven, en het overtollige ervan niet laten werken, maar laat wel werken het meest essentiële. En doe ons dan ons ervoor geplaatst zien, en leer ons de dingen met U en met Uw Woord uit te maken.

Er staat van een gemeente dat zij onderzochten of waar was hetgeen haar gepredikt werd en gepredikt was. Laat ons dit ook doen. Laat ons daarvoor de tijd nemen. Wanneer wij dit wensen, dan zal de tijd er ook voor gevonden worden. Maar laat het ons gebed wezen niet weggenomen te worden voordat we geleerd hebben voor U te leven en aan U ons ten offer te brengen, in zoverre dit nodig mocht wezen.

Heere, gedenk ons en geleid ons op de weg die vol gevaren is. Doe ons ook, zo mogelijk, elkander over enige tijd aan deze plaats weer terugvinden. En wil de rust die gezocht wordt, genadiglijk zegenen. Was het anders, dan zou het ook goed zijn. Doe ons aanbidden.

Amen.

Gezongen: Psalm 2:6 en 7.